

עלון מס' 660
פרשת תרומה
ג' באדר א תשע"ט

ישא ברכה

יצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יגל יעקב", חולון
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג יוסף מוגרבי שליט"א

שיחת השבוע

לשם שמים

כאשר הקדוש ברוך הוא אמר למשה רבנו "ועשו לי מקדש, ושכנתי בתוכם", התחיל לפרט את בניית ארון הברית בראשונה: "ועשו ארון עצי שטים... ונתת אל הארון את העדות (לוחות הברית) אשר אתן אליך... ועשית שניים כרובים זהב... והיו הכרובים פורשי כנפיים למעלה, סוככים בכנפיהם על הכפרות (מכסה הזהב שעל הארון), ופניהם איש אל אחיו". הכרובים, אומר רש"י, "דמות פרוץ תינוק להם". לכאורה, מעורר הדבר תמיהה. התורה הקדושה, שהרחיקה כל כך מלעשות פסל וכל תמונה, וידוע כמה הרחיקו רבותינו מכל צורה, מפוסלת, מצויירת או רקומה, גם אם באה לפאר כביכול את בית אלוקינו, עד שקראו לכך "העמדת צלם בהיכל". והנה התורה הקדושה מצוה על עשיית דמות אדם, שתי צורות של נערים רכים, תינוקות, והעמדתם במקום המקודש ביותר, בקודש הקודשים! כנראה, שהצורך והנחיצות בלימוד הלכה מצורתם של הכרובים, אין ערוך להם. הם חשובים עד כדי כך, שנצטוו לעשותם כדי להתבונן במשמעותם. מהי משמעות זו? משה רבינו עלה למרום והוריד את התורה הקדושה, על כל ציווייה ופרטיה. וישראל קדושים, אמרו "נעשה ונשמע". התחייבו לקיים הכל. עדיין אין זה מספיק. התורה הקדושה תובעת וקוראת: "ושינחם לבניך!", "והודעתם לבניך!", "והגדת לבניך!", חינוך, חינוך, ועוד פעם חינוך! חינוך - מהגיל הרך! "כשהתינוק מתחיל לדבר אביו מלמדו לומר: תורה צוה לנו משה, מורשה קהילת יעקב". מדוע ההקפדה הזו על החינוך? משום שנאמר "חנוך לנער על פי דרכו, גם כי יזקין לא יסור ממנה". זו תהיה "גירסתא דינקותא" שלא תשכח ממוחו ומלבו, וכמאמר המשנה: "הלומד (בתור) ילד למה הוא דומה, לדיו כתובה על נייר חדש". ופירש הרמב"ם: "שהלומד בימי הילדות יתקיים ולא יקל לשכחו, וזה מבואר ונראה לעין!" אם תרצה לחנך את הילד באורחות מסורת האבות - עליך להתחיל בגיל צעיר! לכן, ציוותה התורה שעל הארון יהיו צורות של פני תינוקות, כדי להדריך אותנו ולומר לנו שהחל מימי הילדות, מן הגיל הרך, צריך לחנך לתורה ולמצוות! והגמרא מספרת, שמשה רבינו אמר לבצלאל לעשות את הארון בתחילה. אמר לו: "משה רבי, ארון שאעשה - להיכן אכניסנו? שמא כך אמר לך הקדוש ברוך הוא, לעשות משכן בתחילה?". התפעל משה רבינו ואמר לו: "בצלאל - בצל אל היית! כך בדיוק יש לעשות!". מה נאמר כאן? משה רבינו הורה בתחילה על עשיית הארון, משום שהוא באמת החשוב ביותר. יש בו רמז לנצחיות של עם ישראל: לוחות הברית והכרובים המסמלים את הנוער הטוב, הנפלא, הנהדר, שימשיך שושלת הדורות בלימוד התורה הקדושה ושמירת מצוותיה. אמר בצלאל: "נכון שזה העיקר. אבל הכרובים צריכים בית, הילדים צריכים מסגרת!!!". הודה משה רבינו ואמר: "ודאי, אין בכך ספק. קודם יש להכין את הבית, את משכן הקדושה, ואליו להביא את הילדים!". הורים יקרים, הבה נזכר בבית הזך והנפלא, הטהור והמקודש של הורינו. נזכר בשאלתו של בצלאל: "ארון שאעשה, להיכן אכניסנו?", להיכן אנו מכניסים את הכרובים היקרים שלנו, את בנינו הזכים, את עתידנו ומחמד עינינו? האם הכנו עבורם בית מקדש, קודש קדשים, או שמא אנו משאירים אותם "בחוץ", באוירת הרחוב העכורה והמורעלת, הכפרנית והחמדנית?

אחד מיסודות הדת ואחד מהעבודות הגדולות והעיקריות זה להשתדל שכל מעשינו יהיו לשם שמים. טבע האדם שעובד כדי לקבל כסף, אדם הולך למקום מסוים כדי להשיג דבר כזה או אחר וכן הלאה. התורה הקדושה מורה ומלמדת שנכון שעל כל מצוה שעושים מקבלים שכר נצחי ואין סופי, מקבלים טובה וברכה בעולם הבא וישנן אף מצוות שנהנים מפירותיהן עוד בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא, אבל כשיהודי עושה מצוה, כשיהודי זוכה ללמוד תורה, אין הוא צריך לעשות זאת כדי לקבל שכר, אין הוא צריך לעשות זאת על מנת לקבל פרס, הדרגה העליונה והגבוהה ביותר שיעשה את כל פעולותיו לשם שמים, לכבוד השם יתברך! וכמו שכתוב בפרשתנו ויקחו לי תרומה - לי לשמי! וכדי ללמוד למה זוכה אדם שעושה את דבריו לשם שמים ומוסר את נפשו להשם יתברך, נספר את הסיפור הבא. הכתב סופר זצ"ל היה גאון ועצום. גם מלך ספרד שמע על חוכמתו וגדולתו והזמינו לארמונו. המלך התרשם והתפעל כל כך מהכתב סופר עד שנתן לו במתנה מטת זהב שבראשו... צלב. הכתב סופר כמובן שמד בצאתו מהארמון שבר לרסיסים את הצלב ולקח את המטה לביתו. לאחר זמן הוזמן שוב הכתב סופר לארמון. חוקי המלכות קובעים שאם המלך נתן מתנה למישהו, הוא חייב לבוא עם אותה מתנה כשהוא נפגש שוב עם המלך. וכשהמלך ראה את המטה הוא מיד שאל איך הצלב. ענה לו הכתב סופר שהמטה היה ארוך מידי בשבילו והוא החליט לקצרו. שאל המלך: "ומדוע לא קיצרת מלמטה?". ענה הכתב סופר: "למטה לא הפריע לי הגובה, למעלה הפריע לי". והדברים התקבלו. ללמד שכל העושה לשם שמים ומוסר את נפשו לה' יתברך ולתורתו, זוכה לדברים הרבה.

זמני כניסת ויציאת השבת

ב"ש	חיפה	י-ם	ת"א	כניסת שבת
17:02	16:49	16:44	17:01	כניסת שבת
18:00	17:57	17:57	17:59	יציאת שבת
18:35	18:32	18:37	18:34	רביעית

הפטרת השבוע

וה' נתן חכמה (מלכים א, ה')

(מעייני השבוע)

מטעמים לשבת חידושים לפרשת השבוע

"דבר אל בני ישראל" (כה,ב)

והרי דברים קל וחומר, ומה לעשות משכן כבוד וכפרה לישראל אמר הקדוש ברוך הוא דבר אל בני ישראל בלשון פיוס, כמה דאת אמר (ישעיה מ): דברו על לב ירושלים, האומות שהן דוחקין לישראל ונוטלים ממונם על כורחן מה תהא עליהן, שכל מי שנוטל ממון כאילו שופך דמים.

(פניני ילקוט שמעוני)

"מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקוּזו את תרומתי" (כה,ב) מצוה החביבה הזו מכוונת גם לאותם שיש להם חובות או שאין באפשרותם כרגע ליתן צדקה לעני כי עליהם להתכונן למצוה זו להכין איזהו כסף לפני שיבוא לפניו העני, וזהו שכתוב "מאת כל איש אשר ידבנו ליבו" כלומר העיקר שיהיה הכנת הלב (החיד"א). וכן סיפר רבינו יוסף חיים מבבל (הבן איש חי) על אביו רבי אליהו זצ"ל שנהג להכין כיס מיוחד לצדקה ובכל פעם היה מעביר מכיס החולין לכיס הצדקה בכדי שיהיה לו כסף מוכן, ומה גם בשבת קיים הרב מצות צדקה כי מערב שבת היה מניח מטבעות ליד איזה חלון ובשבת היה אומר שזהו צדקה לעני, או שהיה מפריש שתי עוגות לצדקה כשהיה אומר "ויברך דוד".

(לבוש יוסף)

"זהב וכסף ונזשת" (כה,ג)

בעל החתם סופר ז"ל מצא כאן רמז מפליא, שאותיותיהן של שלוש מילים אלה מרמזות על כל ימות השנה שישנה בהם קריאת התורה: ז' - היום השביעי, שבת. ה' - יום חמישי - בשבוע. ב' - יום שני בשבוע. כ' - כיפורים. ס' - סוכות. פ' - פסח, פורים. נ' - נרות (חנוכה). ח' - חודש (ובכלל זה גם ראש השנה, שגם הוא ראש חודש). ש' - שבועות, שמיני עצרת, שמחת תורה. ת' - תענית. ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא...

(מעינה של תורה)

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כה,ח)

כתב האלשיך הקדוש זצ"ל: לכאורה צריך היה הכתוב לומר "בתוכו" - בתוך המקדש? ברם "בתוכם" מכוון לבני ישראל, שיעשו לי כל אחד מהם מקדש בליבו, מקום להשראת השכינה, כי אז "ושכנתי בתוכם" - בתוך ליבו של כל אחד מהם... ואמר המלבי"ם זצ"ל: לפיכך נאמר "וכן תעשו" - ואמר רש"י: "לדורות" - לפי שמקדש כזה בליבו של כל אדם, אפשר לעשותו בכל הדורות ובכל התקופות...

(מעינה של תורה)

"ועשית שנים כרובים זהב... ונועדתי לך שם ודברתי איתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים" (כה, יח-כב) "כרובים" - דמות פרצוף תינוק להם (רש"י). כתב הזכרון מאיר: יש להתפלל, השם יתברך שברא את העולם ומלואו, ויש לו אלפי אלפים וריבוא רבבות יצורים וברואים, שרפים ואופנים וחיות הקודש, לא מצא בריה גדולה וחשובה שממנו ידבר לעמו ישראל אלא רק דמות פרצוף תינוק? ואפשר לומר, שהתורה באה ללמדנו שחביב להשם יתברך חינוך והתלמדות, והכרובים הוא סמל המתלמד, היודע שהוא חסר וצריך ללמוד. ובזה מובן מה שכתב בעל הטורים על הפסוק "ועשית שנים כרובים", שהביא את הפסוק "כי נער ישראל ואוהבהו", והכוונה היא שיודע שהוא נער, ולכן אפילו חטאים ופשעים שלו ניתן למחילה כי עוד יתלמד ויבין את טעותו ויתחרט.

(תורת הפרשה)

סיפור לשבת

לחצרו של ה"מגיד" רבי ישראל מקוזניץ זצ"ל הגיעה יום אחד אישה בגיל העמידה, שלא חדלה מלבכות בדמעות שליש וביקשה בכל לשון שיתירו לה להיכנס אצל הרבי הקדוש. ריחמו עליה הגבאים, ובהזדמנות הראשונה הכניסוה לחדרו של רבי ישראל, בעוד האישה ממרת בלא הפסק בבכי קורע לב. רבי הקדוש! - קראה האישה בקול גדול, בעמדה מול דמותו הקורנת של ה"מגיד" הנודע - הבא נא לי ישועה בצרה הפוקדת את ביתי בימים אלה! שנים לא מעטות אני חיה עם בעלי בשלום ובמישור, ולפתע נתרגשה ובאה עלי צרה צרורה. בעלי הטוב והנאמן החל מואס בי לאחרונה, וטוען עתה בחוצפה שהנני כעורה בעיניו. הרגעי נא, בתי - הפסיק הצדיק את שטף דברי האישה - שמא הצדק כאן עם בעלך בטענה זו שהוא טוען כלפיך? רבי הקדוש! - זעקה האישה בקול קורע לב - בשעה שבעלי נכנס עימי לחופה, השמיע באוזני דברי חיבה רכים ונעימים, ואף אמר עלי שהנני בעיניו היפה בנשים. והנה עכשיו, אחרי שנות עמל ותלאה שעברנו יחד, בהן גיליתי כלפיו הקרבה ומסירות בלא גבול ושיעור - הוא נזכר לפתע, שאיני יפה למדי עבורו! כשסיימה האישה לשפוך את מרי ליבה, נשא ה"מגיד" את עיניו כלפי מעלה וקרא בהתרגשות: ריבון כל העולמים! הרי מלוא הצדק עם אישה עלובה זו. ואף אנו, עמך ישראל, בשעה שקרבנו לפני הר סיני והקדמנו לפניך "נעשה" ל"נשמע" - זכינו לשמוע מפיו את השבח הגדול: "והייתם לי סגולה מכל העמים" (י"ט,ד). והנה לאחר כל השנים הקשות והמרות, כשבאנו לכבוד שמך הגדול באש ובמים - שמא תאמר חס ושלום להחליפנו באומה אחרת? חלילה וחלילה, לא תהא כזאת בישראל!...

EEE

החכם רבי חיים יוסף דוד אזולאי, הידוע בכינויו "החיד"א", שהיה שנים רבות בארצות אירופה כשד"ר (=שלוחה דרבנן) של קהילת חברון. חרף נסיעותיו הרבות חיבר החיד"א 83 ספרים, כמנין שנות חייו. אחד ממסעותיו לאיטליה הפליג עימו סוחר יהודי, שהוביל למדינה זו מלאי גדול של גבינה לא כשרה. השתדל הסוחר להשיג מן החיד"א "הכשר" לסחורתו, כדי שיקל עליו למוכרה בקהילות ערי איטליה. אולם החיד"א ידע שאין הגבינה כשרה, ודחה בתוקף הצעות מפתות שונות מצד הסוחר. כיון שכן, החליט האיש לכפות על החיד"א הוצאת "הכשר" בכוח הזרוע. הוא שכר כמה ממלחי האוניה, ואלה התנפלו על החיד"א באמצע הלילה ואיימו להשליכו לתוך הים, אם לא יתן לסוחר את מבוקשו. בלית ברירה נאות החיד"א להוציא כתב "הכשר" לסחורתו של האיש הרשע וכתב לאמור: הגבינה של פלוני כשרה למהדרין, יאכלו ענווים וישבעו וכו'. ובסיום הוסיף: הכותב וחותם ביום ג' לסדר "וככה תאכלו אותו מתניכם חגורים" וגו' בספר שמו"ת, שנת תקי"ג. כשהגיע הסוחר לאיטליה, פרסם ברבים שבידו גבינה מארץ הקודש, הכשרה למהדרין מן המהדרין בהכשר הגאון הנודע בכל תפוצות ישראל, החכם החיד"א. כנהוג בישראל, הוזמן הסוחר להציג את ה"הכשר" שבידו בפני רב המקום. הרב קרא בעיון רב את נוסח ה"הכשר" שהוגש לו. וכשהגיע למשפט המסיים, תמה על שום מה הוסיף החיד"א את המילים "בספר שמו"ת, לאחר הזכרת הכתוב "וככה תאכלו אותו מתניכם חגורים". הרי כל אדם יודע, שפסוק זה נמצא בפרשת "החודש הזה לכם", בשמות "ב! הרהר הרב שעה ארוכה עד שנתחוויר לו, כי במילה "שמו"ת" התכוון החיד"א לראשי התיבות "שניים מקרא ואחד תרגום". עיין הרב בתרגום אונקלוס על אותו פסוק ומצא שם: "מתניכם חגורים" - חרציון הון אסירין. עמד ופירש לעצמו את דברי התרגום: חרציו הגבינה יהיו אסורים. מייד ציזה הרב לאסור את הסוחר בבית המאסר שברשות הקהילה. ולאחר חקירה בעניין הודה הסוחר, שהוציא את ה"הכשר" מידי החיד"א בדרכי כפייה ואלומות. קם הרב ממקומו בהתרגשות וברך על החיד"א: "ברוך שחלק מחוכמתו ליראיו".

(פרפראות לתורה)

זכו - שכינה ביניהם

דף חדש - מחדש

הנוך לנער

למי אתם מהכים?

משפחת פ. לא היתה שומרת מצוות, אך הנה גדלה בתם וצריכים היו לשלוח אותה לגן ילדים, ובקירבת הבית לא היה אלא רק גן דתי. החליטו ההורים כי עדיף לשלוח אותה לגן בקירבת הבית, גם אם הוא דתי, מאשר לשולחה לגן שאינו דתי, הנמצא במקום רחוק יותר. ביום שישי אחד, חזרה הילדה לביתה ואמרה לאמה: הגנת אמרה שאת צריכה להדליק נרות... התרגזה האם ואמרה: אנחנו לא מדליקים נרות, וזהו... חזרה הילדה והפצירה באמה: אבל הגנת אמרה!... גערה בה האם וצעקה: הניחי לי, בבקשה, אצלנו לא מדליקים נרות! הילדה לא הרפתה והודיעה לאמה בצורה נחרצת: אם את לא תדליקי נרות, אני אדליק! האם יצאה מכליה והזהירה את הילדה כי תעניש אותה בצורה קשה אם תעז להמרות את פיה. אבל הילדה לא שמעה בקולה, הלכה לבדה לחנות המכולת וביקשה שני נרות. בעל החנות חשב לעצמו: הלא אין הם מדליקים אף פעם נרות, מה קרה, איפוא, שהילדה באה לבקש נרות? אין זה אלא שיש להם יום זיכרון במשפחה, ולכן נתן בידיה שני נרות נשמה. הלכה הילדה הביתה, הסתגרה בחדרה והדליקה את שני נרות הנשמה. לפתע נכנסה האם לחדר הילדה וראתה לתדהמתה שני נרות נשמה דולקים... מה זה? שאלה בסערת רוח. את לא רצית להדליק נרות - ענתה הילדה - אז הדלקתי את שני הנרות, אחד בשבילך ואחד בשביל אבא!... האמא ההמומה, טרדה אחזה בה לעצם המחשבה שאם אכן היא לא תדליק נרות שבת, יתכן ובמהרה תדליק ביתה "בעגלא ובזמן קריב" נרות נשמה, ואכן קיבלה על עצמה להזהר בהדלקת נרות השבת, מכאן ולהבא!!!

בספר שלום ורעות הביא מעשה באחד המשולחים שהפיצו את ספרי החפץ חיים זצ"ל, שבא לאחר הפצת הספרים לשלם התמורה. סיכם עימו החפץ חיים את החשבון בניכוי הרווחים, והנה התברר שהמפיץ גרע בהרבה מן הסכום שהיה עליו להחזיר, וכי נשאר בידו כמה מאות רובלים שאינם שלו. התנצל המפיץ שנאלץ להשתמש בכספים אלו בגלל הטרדותיה של אשתו הרגזנית שממרת את חייו, ותדיר צועק: "הב, הב!", ומאין לו כסף אחר, "הוריד" הסכום מהספרים ונתן לאשתו. מששמע על כך החפץ חיים והכיר באמיתת סיפורו, נכמרו רחמיו וויתר למשולח על יתרת החוב הגדול, וכך נפרדו לשלום. ולא נתקררה דעתו של החפץ חיים בכך, אלא שכשהמשולח כבר נפרד ממנו וישב בעגלה לחזור לביתו, הנה הוא רואה מולו איך שהחפץ חיים רץ אליו כשבידו חבילה קטנה. כשקרב אליו הושיט לו את החבילה ואמר: "קח נא במתנה את החבילה, יש בה מטפחת ראש של צמר עבור אשתך, שהתאוננת עליה שהיא ממרת את חיך, הבא לה את המתנה, ועל ידי זה תשכח במידת מה את רוגזה"... המשולח לא צפה לחלוטין תגובה כזאת מהחפץ חיים. זו היתה הפתעה גמורה בשבילו. בדרך זו, נתן החפץ חיים לשליח הזדמנות לעלות ולהתקדם מעבר לטעויותיו הקודמות ולהתחיל שוב את יחסיו עם אשתו, כאילו לא קרה דבר. בחיי הנישואין ניתן תמיד להתחיל דף חדש. למרות הכל, גם אם טעינו וגם אם שגינו, הרי נתן לנו השי"ת מתנה ושמה "התחלה", וללבנה אמר "שתתחדש" עטרת תפארת וכו', שגם הם עתידיים להתחדש כמותה. אוי לנו אם לא היו נותנים לנו הזדמנויות. ועתה הזדמנות פז לפנינו, ננצלה וניצל עימה, וה' יעזרנו.

עשה לך רב

שו"ת ממו"ר הרה"ג הרב יוסף מוגרבי שליט"א

E המותר לגבר לסייע לאישה חולה?
אישה שהיתה חולה מותר להתעניין בבריאותה ובמצבה כדי ליידע אם צריך לטפל בה ולסייע לה, ופשוט הדבר שאם יודע השואל שדבר זה יגרום לקורבה בינו לבניה ואפילו במחשבה או שיחשדו השומעים או הרואים במשהו שבמשהו הרי שיש להתרחק מן ההיתר ולמנוע עצמו בזה.

E האם בעלי עסקים מותרים לשאול בשלום הלקוחות?
בעלי חנויות שחוששים שאם לא יאמרו שלום ללקוחותיהן יפסידו מכמות הקונים, או שיארע להם הפסד ממון, למרות שהדבר גובל בחוסר אמונה ובטחון בבורא יתברך, מכל מקום יכולים להקל באמירת שלום מבלי לשאול מה שלומך וכיוצא בזה.

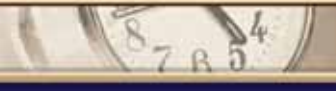
E האם מותר לשאול בשלום אישה על יד בעלה?
לשאל לשלום אישה ליד בעלה מותר. וכן למסור פריסת שלום לאישה מאשתו מותר. אך למסור לה דרישת שלום אסור.

E האם מותר לברך אישה?
מותר לומר לאישה: מזל טוב, כל טוב, שנה טובה, כתיבה וחתומה טובה, בהצלחה, הרבה נחת ושאר לשונות ברכה משום שאין בזה שום קרוב דעת.

E האם מותר לשאול בשלום אישה?
מובא בגמרא מסכת קידושין (ע:): שאין שואלין בשלום אישה כלל. ורש"י (שם) פירש שמא מתוך שאילת שלום יהיו רגילים זה עם זה ויבואו לידי חיבה. ועיקר שאילת שלום הוא להתעניין בשלומה. כגון לשאול: מה שלומך? איך את מרגישה? וכיוצא בזה. ובספר "חוט שני" (אבן העזר עמ' סא) הביא שהוא הדין באישה שאסורה לשאול בשלום האיש כלל ועיקר.

E האם זה נכון שבלשון רבים הדבר מותר?
מותר לאיש לשאול את האישה מה שלומכם, כיון שאין בזה שאילת שלום של קורבה ומשמע ששואל על כל בני משפחתה.

לעילוי נשמת שרה בת הבצלי כא' בניסן תשע"ח ת.נ.צ.ב.ה.

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

E צריך לזהר שלא להניח על השולחן דבר בזוי, כיון שמלאכי עליון רואים את השולחן, וגם כשמניח פירות על השולחן, צריך להניח בעין יפה, ואפילו אם רק הוא לבדו יושב ליד השולחן.

E טוב ארוחת ירק בשבת ואהבה עם אשתו ובני ביתו, ויכבד את השבת שלא יריב עם אשתו ובני ביתו.

E טוב ללמוד על השולחן בליל שבת ארבעה פרקים ראשונים של משניות מסכת שבת, ואת השאר יגמור ביום, ואם קשה לו ללמוד בליל שבת, ילמד לפחות פרק אחד. וטוב לומר דברי תורה לבני ביתו בליל שבת על פרשת השבוע.

E מנהג נאה הוא לקשט את שולחן השבת בפרחים ושושנים, וכפי שדרשו רבותינו: שושנה זו מתוקנת לשבתות וימים טובים. וכן במיני בשמים כדי לברך עליהם ברכת הריח ולהשלים מנין מאה ברכות בשבת.

E מנהג נאה הוא לשורר שירות ותשבחות להשם יתברך בשעת סעודות השבת.

E מותר לבעל לשיר יחד עם אשתו נדה את זמירות השבת, והמחמיר בזה - תבוא עליו ברכה. ואם יש אורח בבית אין לנשים לשיר בפניו, כיון שאסור לו לשמוע את קול שירתו. ואם ממשיכות הן בכל זאת לשיר בפניו, בניגוד להלכה, יעיין באיזה ספר ויסיח דעתו מקול שירתו ויתכוין שלא להנות. או שישיר הוא בקול רם כדי שלא ישמע היטב את קול שירתו. וכן יעשה בחור בעת שיושב עם הוריו ובני משפחתו ליד שולחן השבת, ושומע קול שירת נשים ואין בכוחו להפסיקן, או אדם ששומע מביתו את שכנותיו ששרות.

E נהגו ברוב קהילות ישראל לזמר פזמון "צור משלו אכלנו" (המורכב מארבעה בתים אשר מכילים את תוכן ארבעת הברכות שבברכת המזון) לפני ברכת המזון, ואין לפקפק על אמירתו לפני ברכת המזון, מחשש שיצאים בפזמון זה ידי חובת ברכת המזון מהתורה, וספק אם צריך לברך אחר כך ברכת המזון משום ספק ברכה לבטלה, אלא רשאים לאומרו אף לכתחילה לפני ברכת המזון.

E נוהגים לכסות את הסכין בשעת ברכת המזון, ונהגו שלא לכסותו בשבת ויום טוב. ועל פי הקבלה יותר טוב להסירו לגמרי בשעת ברכת המזון, וגם בשבת ויום טוב צריך להסירו.

E בברכת המזון אומר "רצה והחליצנו" (ופירוש "והחליצנו" הוא "וזרזנו" כלומר זרזנו במצוותיך). ואם שכח ולא אמר רצה, וחתם בונה ירושלים, יאמר: "ברוך אתה ה', אלוקינו מלך העולם אשר נתן שבתות למנוחה לעמו ישראל באהבה לאות וברית, ברוך אתה ה' מקדש השבת". ואם לא נזכר והמשיך בברכה רביעית, ואמר "ברוך אתה ה', אלוקינו מלך העולם" ומיד נזכר, יסיים אשר נתן שבתות וכו', ואם לא נזכר אלא עד שאמר "לעד" - חוזר לראש. ודין זה נוהג גם באישה. ובהרחמן האחרון אומרים "מגדול" ולא "מגדיל" כימי החול.

E מי שנסתפק אם אמר "רצה והחליצנו" בברכת המזון - אינו צריך לחזור ולברך ברכת המזון.

E מותר להניח הפירות שהובאו על השולחן בסעודת שבת עד לאחר ברכת המזון, כדי לברך לפנייהם ולאחריהם ולהשלים מנין מאה ברכות, ואין לחוש לאיסור גורם ברכה שאינה צריכה, וטוב שיצוה לבני ביתו להביאם לפניו רק לאחר ברכת המזון.

E מותר לאדם להיות ער בליל שבת וללמוד כל הלילה, ואין לאסור משום ביטול עונג שבת, ובלבד שאינו מצטער מזה, והשינה אינה אונסת אותו, אלא אדרבה הנהה ומתענג מהלימוד.

(השבת והלכותיה)

אור החיים הקדוש

'ועשו ארון עצי שטים, אמתיים וחצי אורכו, ואמה וחצי רוחבו, ואמה וחצי קומתו'

שואל רבנו האור החיים הקדוש, מדוע בכל כלי המשכן נאמר בלשון יחיד 'ועשית' שולחן, 'ועשית' מנורת, ואת המשכן 'תעשה, ועשית' את המזבח... וגם בפרטי הארון עצמו מדבר הפסוק הלשון יחיד ובנוכח, 'וציפית' אותו, 'ויצקת' לו, 'ועשית' בדי וגו', אבל כאן שינה הפסוק וכתב בלשון רבים 'ועשו' ארון, וצריך לדעת מה הטעם ששינתה התורה???

ומבאר רבינו, שרמז ה' יתברך בתורתו הקדושה, 'שאיין גופה של תורה יכול להתקיים אלא בכללות ישראל', ואין מציאות בעולם שאפשר לעשות ולקיים את כל עיקרי התורה, לדוגמא, כהן לא יכול לקיים מצוות פדיון הבן, ואינו יכול לקיים מצוות עשרים וארבע מתנות כהונה, ואם הוא ישראל אינו יכול לקיים מצוות עשה שבהקרבת הקרבנות ודיניהם, אשר יש בהם המון מצוות עשה, וכן לוי, אבל בכללות כל ישראל, כן יקיימו כללות עיקרי התורה, ולזה הפסוק אומר 'ועשו' לשון רבים, ומכל מקום, בשאר פרטי תיקוני הארון אמר לשון יחיד, 'כי לתקן כלי התורה, שהם לומדיה ועמליה והכנותיה, יכולין להתקיים באדם אחד'...

[אור החיים תרומה, פרק כה פסוק י']

להצלחת

כל התורמים והמסייעים
לעלון בליל שבת
מבית הכנסת
זכור לאברהם
חולון

לעילוי נשמת
שמעיה כוסיוף
בן יעל
ת.ג.צ.ב.ה

להצלחת
גבריאל ורונ
בני מרים
וכל בני ביתם

לעילוי נשמת
שמואל בביוף
בן בלור
ת.ג.צ.ב.ה

להקדשות לתרומות ולכל עניני העלון אפשר לפנות לטלפון 052-7647449

ניתן לתרום להוצאות העלון ולפעילות המוסדות גם דרך "נדרים פלוס" מכל רחבי הארץ למעוניינים שהעלון ישלח בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com
כתובתנו: מפרץ שלמה 100 חולון | טלפון: 03-5591756 | פקס: 03-5584485

